

Въ писмото си до Пейо Гарваловъ той говори за една отъ проявите на това раздвоение, въ което има нѣщо печориновско:

„Две душевни настроения познавамъ азъ: или най-мрачна меланхолия или единъ особенъ родъ припадъци, които и докторите не могатъ да назоватъ. Спокоенъ денъ и минути на честито самодоволство, това е *terra incognita* за мене. Всички се учудватъ на странността на нѣкои мои постежки, но тѣ не ме разбиратъ... Безсмислица е за тѣхъ да ти тежнѣе животътъ, а страстно да обичашъ свѣта, необяснимо за тѣхъ е да вѣрвашъ въ едно велико дѣло, а робско малодушие да пълни душата ти... Странно за тѣхъ е да жадувашъ любовь, а всичко, което те обкръжава да не може да докосне ни едничка струна на сърцето ти“. (П. К. Яворовъ — „Нови приноси“ и пр.).

Не намира удовлетворение въ дейността си като социалистъ, не го намира и въ писателския си успѣхъ, та търси нови изживявания, „нови криле“ въ подготовката на македонската революция, за да се разочарова и тамъ. Той наистина не се е чувствувалъ литераторъ, както признава предъ проф. Арнаудовъ, особено до 1910—11 г.

„Макаръ първата ми сбирка да се посрещна съ всеобщъ вѣзоргъ, азъ зарѣзахъ поезията и станахъ революционеръ. Азъ живѣехъ вѫтрешно единъ много по-дълбокъ животъ, отколкото онъ, който изказвахъ въ поезията си. Моятъ работи сѫ писани по-вече отъ нужда на душата, и азъ нѣмахъ амбицията на литераторъ. Чувствувахъ се за такъвъ отъ драмата насамъ“ („Психография“).

А propos — защо ли пѣкъ отъ драмата насамъ? Дали не за това, че като драматургъ той не доби всеобщо признание, и това